



LIETUVOS RESPUBLIKOS METROPOLITENO ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMAS

2018 m. lapkričio 8 d. Nr. XIII-1603
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,
siekdamas gerinti investicijų aplinką, inovacijų diegimą į viešąjį transportą;
vadovaudamasis Europos Komisijos raginimu veiksmingai spręsti transporto keliamų
spūsčių ir ekologines problemas bei, naudojant kuo mažiau žalos aplinkai darantį transportą,
pagerinti Lietuvos miestuose gyvenančių žmonių gyvenimo sąlygas;
siekdamas sudaryti teisinės sąlygas naujos specialios viešojo transporto sistemos –
metropoliteno – įgyvendinimui;
pripažindamas būtinybę vystyti civilinės saugos infrastruktūrą ir konstatuodamas
galimybę metropoliteną efektyviai naudoti civilinėje saugoje;
skatindamas diegti ekonomiškai efektyvias susisiekimo sistemas;
atsižvelgdamas į įvairių visuomenės sluoksnių kelis dešimtmečius vykusių diskusijų metu
susiformavusią nuomonę,
priima šį Lietuvos Respublikos metropoliteno įgyvendinimo įstatymą.

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šio įstatymo paskirtis ir tikslas – sukurti palankias teisinės ir organizacines sąlygas, padedančias Lietuvos miestuose įgyvendinti naujas visuomeninio transporto sistemas – metropolitenus.

2. Šiame įstatyme nustatytas metropoliteno sistemų planavimas, metropoliteno sistemos projekto įgyvendinimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės, savivaldybių institucijų, kuriose įgyvendinami metropolitenų projektai, investuotojo ir metropolitenų projektų įgyvendinimo bendrovių tarpusavio santykių bendrieji principai.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Metropolitenas** – atskiro eismo antžeminė, požeminė ar estakadinė bėginio transporto sistema miestų gyventojams aptarnauti.
2. **Metropoliteno įmonė** – sertifikuotas ūkio subjektas, teikiantis keleivių ir bagažo vežimo metropoliteno transportu paslaugas.
3. **Metropoliteno projekto įgyvendinimo bendrovė** (toliau – projekto įgyvendinimo bendrovė) – juridinis asmuo, kurio pagrindinis tikslas – įgyvendinti metropoliteno sistemos projektą.
4. **Metropoliteno sistema** – statinių ir įrenginių visuma metropoliteno veiklai užtikrinti.
5. **Metropoliteno sistemos projektas** (toliau – metropoliteno projektas) – rinkinys techninių, finansinių ir kitų dokumentų metropolitenui projektuoti, statyti ir eksploatuoti.
6. **Metropoliteno transportas** – sudedamoji viešojo transporto dalis, skirta viešiesiems poreikiams tenkinti – keleiviams ir bagažui vežti naudojantis metropoliteno sistema.
7. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme, Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos koncesijų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme.

ANTRASIS SKIRSNIS

METROPOLITENO PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS

3 straipsnis. Metropoliteno sistemų planavimas

1. Savivaldybės, nusprendusios įgyvendinti metropoliteno projektą, yra atsakingos už šio projekto įgyvendinimo organizavimą ir kontrolę.
2. Savivaldybės, kurios apsisprendė dėl metropoliteno poreikio, organizuoja visus metropolitenui įrengti reikalingus teritorijų planavimo, sprendinių parengimo ir jų priėmimo darbus Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatyta tvarka.

4 straipsnis. Planuojamų metropoliteno sistemų įgyvendinimo organizavimas

1. Savivaldybės institucijos organizuoja savivaldybės teritorijoje planuojamos metropoliteno sistemos statybą, pasirinkdamos metropoliteno projekto įgyvendinimo ir dalyvavimo metropoliteno projekte būdą.

2. Savivaldybės institucijoms priėmus sprendimą dėl metropoliteno poreikio, savivaldybės institucijos įstatymų nustatyta tvarka gali inicijuoti metropoliteno projekto pripažinimą ypatingos valstybinės svarbos arba valstybei svarbiu ekonominiu projektu. Sprendimą dėl tokio projekto pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos arba valstybei svarbiu ekonominiu projektu įstatymų nustatyta tvarka priima Lietuvos Respublikos Seimas arba Vyriausybė.

3. Savivaldybės institucijos, įvertinusios, kokius finansinius įsipareigojimus savivaldybė bus pajėgi prisiimti, priima sprendimą tiek dėl dalyvavimo metropoliteno projekte, tiek dėl metropoliteno projekto įgyvendinimo būdo.

5 straipsnis. Metropolitenų projekto įgyvendinimas

1. Metropolitenų projektas įgyvendinamas pagal pasirinktą jo įgyvendinimo būdą atitinkamuose teisės aktuose nustatyta tvarka:

- 1) savivaldybės ar jos kontroliuojamos įmonės vykdomas projektas;
- 2) institucinės viešojo ir privataus subjektų partnerystės sutarties pagrindu;
- 3) koncesijos pagrindu.

2. Projekto įgyvendinimo bendrovės dalyviai patys pasirenka, kaip finansuoti savo investicijas, įskaitant skolinimąsi, akcijų išleidimą ir (arba) kitus įstatymų nustatytus būdus. Be Seimo sutikimo projektui įgyvendinti neskiriamos valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos lėšos, gautos bendra tvarka. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija gali dalyvauti projekte, suteikdama žemę ir žemės ertmės metropolitenų transporto infrastruktūrai įrengti. Vyriausybė, jos įgaliota institucija arba savivaldybių tarybos neturi teisės įpareigoti valstybės arba savivaldybės kontroliuojamų įmonių, o valstybės arba savivaldybės įmonės neturi teisės skolinti lėšų projekto įgyvendinimo bendrovei.

6 straipsnis. Metropolitenų projekto įgyvendinimas taikant koncesiją

1. Koncesijos sutartis dėl metropolitenų projekto įgyvendinimo gali būti sudaroma Koncesijų įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis. Koncesijos sutarties terminas negali būti ilgesnis už laikotarpį, per kurį koncesininkas pagrįstai gali tikėtis atgauti investicijas, reikalingas metropolitenų projektui įgyvendinti, ir būtų gauta investuoto kapitalo grąža, atsižvelgiant į investicijas, būtinas metropolitenų projektui įgyvendinti. Investicijos apima pradines investicijas ir investicijas, atliktas įgyvendinant koncesijos sutartį.

2. Koncesiją suteikia savivaldybė, kurios teritorijoje yra įgyvendinamas metropolitenų projektas.

3. Metropoliteno projektą įgyvendinant koncesijos būdu, šio įstatymo 10 straipsnyje numatyta viešųjų paslaugų teikimo sutartis nėra sudaroma, o viešųjų paslaugų teikimo sąlygos ir reikalavimai yra nustatomi koncesijos sutartyje.

7 straipsnis. Metropoliteno projekto įgyvendinimas taikant institucinės viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdą

Metropoliteno projektą įgyvendinant institucinės viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu, savivaldybė gali turtą investuoti Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Metropoliteno ribų parinkimas, žemės ir žemės gelmių suteikimas

1. Metropoliteno ribas bendrajame plane ir kituose planavimo dokumentuose nustato savivaldybės, kuriose įgyvendinamas metropoliteno projektas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Žemė ir žemės gelmių ertmės metropoliteno sistemos statybai suteikiamos Žemės gelmių įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Požeminės metropoliteno dalies statybai netaikomas reikalavimas statytojui valdyti žemės sklypą nuosavybės teise.

TREČIASIS SKIRSNIS

METROPOLITENO TRANSPORTO VEIKLOS REGULIAVIMAS

9 straipsnis. Metropoliteno transporto veiklos reguliavimas, saugus metropoliteno naudojimas ir metropoliteno įmonių sertifikavimas

1. Metropoliteno transporto viešojo administravimo, metropoliteno transporto sistemos valdytojų veiklos, valstybės pagalbos diegiant metropoliteno transportą miestuose, metropoliteno transporto sistemos valdytojų teisinį statusą, jų santykį su metropoliteno transporto sistemos savininkais ir naudotojais, visuomenės aptarnavimo įsipareigojimais, saugaus eismo užtikrinimą reglamentuoja Transporto veiklos pagrindų įstatymas ir šis įstatymas.

2. Vadovaudamasi gamintojo nustatytais metropoliteno projekto ir statybos standartais ir techninėmis taisyklėmis, metropoliteno gamintojo standartais ir techninėmis taisyklėmis, savivaldybės, kurios teritorijoje yra metropolitenas, institucijų nustatytais reikalavimais ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro nustatyta tvarka, reglamentuojančia metropoliteno eismo saugą, metropoliteno įmonės parengia ir įgyvendina eismo saugos valdymo sistemas.

3. Metropoliteno įmonės, pageidaujanti naudotis metropoliteno infrastruktūra ir vykdyti keleivių ir bagažo vežimo metropoliteno transportu veiklą, privalo turėti sertifikatą.

4. Sertifikatas patvirtina, kad:

1) metropoliteno įmonė turi eismo saugos valdymo sistemą, atitinkančią metropoliteno standartų, metropoliteno eismo saugos ir metropoliteno posistemių techninių taisyklių ir savivaldybės, kurios teritorijoje yra metropolitenas, institucijų nustatytus reikalavimus ir metropoliteno įmonė laikosi šių reikalavimų;

2) metropoliteno įmonė užtikrina saugų metropoliteno infrastruktūros projektavimą, valdymą, priežiūrą ir naudojimą bei metropoliteno eismo valdymą ir organizavimą.

5. Vyriausybės įgaliota institucija priima sprendimus dėl sertifikatų išdavimo metropoliteno įmonėms, šių sertifikatų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo, atnaujinimo ir pakeitimo bei prižiūri, kaip metropoliteno įmonės laikosi sertifikuojamos veiklos sąlygų, taip pat teisės aktų, reglamentuojančių metropoliteno eismo saugą, reikalavimų.

10 straipsnis. Viešųjų keleivių vežimo metropoliteno transportu paslaugų teikimas

1. Savivaldybės institucijos nustato viešųjų keleivių vežimo metropoliteno transportu paslaugų (toliau – viešosios paslaugos) poreikį ir organizuoja jų teikimą, sudarydamos viešųjų paslaugų teikimo sutartis.

2. Nuostolius, patirtus vykdant viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensuoja savivaldybė, kurios teritorijoje yra metropolitenas.

3. Nuostolių, patirtų vykdant viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarką, atsižvelgdama į šio straipsnio 2 dalį, nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija pagal 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL 2007 L 315, p. 1) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007) priede išdėstyta taisyklės.

4. Keleivių ir bagažo vežimo metropoliteno transportu tarifus, sąlygas ir tvarką, taip pat metropoliteno įmonės, keleivio, bagažo siuntėjo (gavėjo) teises, pareigas ir atsakomybę, metropoliteno transportu keliaujančių neįgaliųjų arba ribotos judėsenos asmenų apsaugą ir pagalbos taisyklės nustato savivaldybės, kurios teritorijoje yra metropolitenas, institucijos, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 ir atsižvelgdamos į viešųjų paslaugų teikimo sutarčių nuostatas.

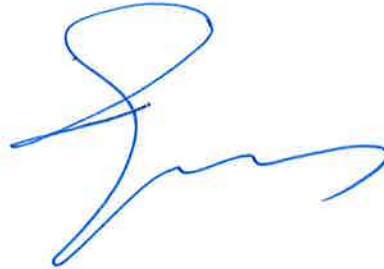
KETVIRTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.
2. Vyriausybė, susisiekimo ministras ir jų įgaliosios institucijos iki 2019 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė



Dalia Grybauskaitė